

Fängslande i fjärran land

Den här gången rapporterar vi om 70-talets äventyr i Mellanöstern, nostalginyheter och en ovanlig Volvo N89 som förhoppningsvis rullar i sommar.

Välkommen till Norvinges Nostalgi!

TEXT OCH FOTO: BOSSE NORVINGE

Äventyr i helvetet

Under 70-talet fanns det många som sysslade med mellanösterntrafik. SÅAB

– Södertälje Åkeri AB var en av alla, och

här är ett av ekipagen. På grund av Riksarkivets sanslösa pris att baxa sig ner för att hämta en rulle mikrofilm är det inte bekräftat vem som ägde HRS 422 – en Scania LBS 140. Men en del tyder på att det kan ha varit Bert Johansson i Nykvarn som hade den.

– Jag körde på Iran och sedan ett par tre år inrikestrafik i Saudiarabien, berättar den idag 80-åriga Bert Johansson.

Bert upplevde många äventyr och har tyvärr också en hel del tråkiga minnen från tiden som andra bara kan läsa om i böcker eller se på film. Bland annat hamnade han i iranskt fängelse efter en kollision med en traktor, men lyckades till slut ta sig ur både fängelset och landet. Åren i Saudiarabien innebar även ekonomisk katastrof efter olyckor och sjukdomar.

– Till slut sålde jag bilen i Saudiarabien och åkte hem, berättar Bert som kom tillbaka till Sverige 1979 utan Scania.

Ett tag körde han tradare på Europa men tog snart istället en annan bana – Hallfängelset.

– Jag berättade för säkerhetschefen om mitt liv och att jag suttit i fängelse i Iran och Saudiarabien, så jag fick jobb på bunkern och nere på isoleringen som tillsyningsman. 17 år blev det på Hall innan pensionen. Därefter väntade heller ingen stilla tillvaro, istället började Bert köra Europatrafik för Ahréns.

– Jag slutade jobba när jag fyllde 73 och nu tänkte jag att jag skulle bli över hundra år, säger Bert och skrattar.

FOTO: SVENSK ÅKERITIDNING ARKIV

Tullen tog Bulldog i anspråk

Bland informationsbroschyrer med tungt innehåll finns bland annat denna – Generaltullstyrelsens meddelande från 1973, där de på ett smått byråkratiskt sätt förklarar den nya tullproceduren

inför 1974. Omslaget pryds av en TIR-godkänd Scania-Vabis LBS76 som rullar ut från en färja. Lastbilen är från jubileumsåret 1966 och första ägare var Volmar Nilsson i Blådinge. Vid fototillfället hade den nog hunnit rulla en hel del och eventuellt ägdes den av Alvesta Bilfrakt som brukade den över till det nya decenniet 1970-talet.

MHRF säkrar dokumentationen

Nyligen invigdes Svensk Motorhistoriskt Arkiv, ett efterlängtat initiativ då många samlare och historiker funderat på vart deras dokumenterande om hjulburna fordon i form av trycksaker, papper, föremål, filmer och fotografier efter ett eventuellt fränfalle ska tas till vara för kommande generationer.

– För ett par år sedan bildade vi en arkivkommitté som arbetat med projektet, berättar Jan Tägt, generalsekreterare på Motorhistoriska Riksförbundet.

– De har även inventerat och lokaliserat var samlingarna finns, säger han och fortsätter;

– Vi köper inte in något utan man kan deponera för att det ska ligga tryggt och säkert.

Arkivet finns hos Centrum för Näringslivshistoria i Bromma, där allt förvaras i lämpligt klimat, skyddat mot tillgrepp och brand. Det kommer att vara tillgängligt för donatorn, för seriös forskning och motorhistorisk publiceringsverksamhet.

Evenemang maj

Kanske är det för tidigt, men tiden går fortare än vad man räknar med.

Snart är det vår och evenemangen pockar på uppmärksamhet och vill ha besökare.

Här följer maj månads aktiviteter för lastbilsintresserade. Nytt som gammalt.

Svartåträffen

Torsdag 1 maj
Svartå Bruksområde

Tunga Gefle Dala

Fredag–lördag 2–3 maj
Järnvägmuseet, Gävle

Skog & Traktor

Fredag–lördag 9–10 maj
Emmaboda Flygbana

Tunga Rallyt Väst

Lördag 10 maj
Göteborg

Stockholm Truckmeet & Queenoftheroad Truckmeet

Fredag–lördag 16–17 maj
Stockholmsmässan Älvsjö

Östergötlands Veteranlastbilsklubb

Lördag 24 maj
Dahlstedts Åkeri AB,
väg 211, Tjällmo

Strängnäs Truck Meet

Fredag–lördag 30–31 maj
Malmby Fairground, Strängnäs

Smålandsrundan

Lördag 31 maj
Skillingaryd

Silkeborgsrallyt

Lördag 31 maj
Silkeborg, Danmark

Mer information på

www.veteranlastbilar.se

GARAGERAPPORTEN 3

FOTO: THOMAS ANDERSSON

På Åland pågår just nu en renovering av en Volvo N89.

Just det, ni läste rätt – en N89. Vän av ordning vet ju att F89 var Volvos största modell på sin tid med tolvlitersmotorn, en motor som aldrig hamnade i torpedmodellen och således fanns det aldrig någon N89. Däremot tillverkades ett antal förproduktionsbilar från 1972, enligt uppgift omkring 75 till antalet. Dessa ingick i Projekt 6 000 när en helt ny torpedmodell skulle tas fram och placerades ut hos olika kunder som fältprovsvagnar eller Uppföljningsvagn som det står stämplat på ett dokument.

Thomas Andersson som bor i Sund tre mil från Mariehamn på Åland hittade sin N89 i Norrköping tack vare sin kompis Stefan Gustafsson.

– Det är en av tre kända i Sverige, berättar Thomas som sedan 2008 driver egen rörelse med en verkstad där han skruvar på entreprenadmaskiner och lastbilar.

– Jag vet inte så mycket om bilens bakgrund men den levererades maj 1973 av Göinge Bil AB till Bröderna Almarssons Åkeri i Markaryd och har senare ägts av Skanska, berättar han.

Thomas 89:a med chassinummer 69 ställdes av redan 1984 och har genom åren haft elva olika ägare.

En Åsbrink-Eiker trevägstipp med plåtskoddade trälämmar sitter på ramen och verkar så ha gjort sedan den var ny.

Några N89-emblem satt aldrig på motorhuvorna som istället gick omärkt fram tills det att de nya N7/10/12-vagnarna presenterades hösten -73, först då uppmärktes den med N1225.

Nu står den i verkstaden och dess nedmontering är i full gång.

– Jag har tagit bort motorhuvorna och ska lyfta ur motorn. De hade plockat ner motorn i bitar och låtit allt stå – säkert i flera år, annars skulle det gått att renovera motorn på plats.

– Jag hittade en rostfri hytt i Skara fast tyvärr var taket buckligt, men jag och kompiserna funderar på att byta taket. Vi ska ha hem ytterligare en reservdelshytt från Sverige som följde med i köpet och den har ett bra tak.

Thomas har ett genuint intresse för gamla lastbilar – en hobby som egentligen startade 1991.

– Jag fick en Scania-Vabis LS76 gratis som jag varit ute efter, sedan var karusellen igång, berättar Thomas.

I dag är det en kombinerad hobby och affärsrörelse och på ägorna finns ett 20-tal hela bilar och omkring tio reservdelsobjekt med 40 års spännvidd. Därtill en massa släpvagnar.

För att återgå till Thomas ovanliga Volvo N89 så är siktet inställt på bättre bruksskick.

– Det finns en liten förhoppning att få igång den till sommaren men i nuläget ska jag börja med motorrenoveringen.

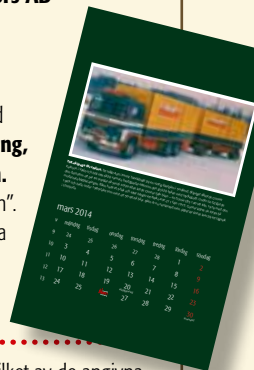
BRIAB

Tävla med tidningen

Nästa fråga blir om BRIAB som var en välkänd släptillverkare, men vad hette egentligen företaget?

1. AB Bröderna Rickardsson
- X. Bengt Ringborgs Ingenjör AB
2. Brian Becker Trailer Ltd

Skicka ditt svar till:
akeritidning@akeri.se, eller med vanlig post: **Svensk Åkeritidning, Box 7282, 103 89 Stockholm.**
Märk kuvertet "Nostalgitävlingen".
Senast den 7 mars behöver vi ha ditt svar. Vi lottar ut vår fina nostalgikalender 2014

Förra månaden frågade vi om vilket av de angivna rallyn som är äldst. **Tunga Rallyt – Åkersvången** kördes för första gången 1991 och därmed är det äldst. Och det visste Krister Jonsson i Oviken. Grattis!

Åkerihistoria i bokform

Att åkerihistoriska böcker dyker upp hör inte till vanligheterna. Men nu är i alla fall dokumentationen om ett av Göteborgs genom tiderna mest kända åkeri- och entreprenadföretag klar. Boken *Johan på Gårda och lite till* är skriven av Roger Andersson på uppdrag av Hans Andersson som sedan 1972 driver företaget vilket idag är känt under namnet Gårda Johan.

HANS ANDERSSON OCH ROGER ANDERSSON

Johan Johansson blev sin egen 1895 och arbetade upp sitt livsverk till att som mest innefatta åtta materialtåker, och ett betydande antal lastbilar och maskiner. 200 anställda sysselsattes plus ett stort antal lejdåkare. 1958 efter Johans bortgång dalade företaget innan Hans Andersson tog över och med tiden rättade upp verksamheterna. Idag är både maskin- och lastbilsdelarna avvecklade till gagn för betydligt mer lukrativa verksamheter.